

Ο Ναυπάκτου Ιερόθεος διευκρινίζει για το Ουκρανικό ζήτημα.

17-08-2019

Κείμενο με το οποίο αναφέρεται στις θέσεις που έχει εκφράσει για το ζήτημα της Ουκρανικής αυτοκεφαλίας εξέδωσε ο Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπάκτου κ. Ιερόθεος.

Ακολουθεί ολόκληρο το κείμενο:

Έπειδή παρατηρώ ότι διαστρεβλώθηκαν και διαστρεβλώνονται σκοπίμως από μερικούς τά κείμενά μου και οι απόψεις μου που διατύπωσα για τό θέμα τής Ούκρανίας, από διάφορα περιοδικά, έφημερίδες και ιστοσελίδες, θά ήθελα νά δώσω κάποιες διευκρινίσεις.

Άν και μου άρέση ό διάλογος, δέν είναι δυνατόν νά άπαντώ σέ κάθε δημοσίευμα και μάλιστα κακόβουλο, διαστρεβλωτικό, έπιθετικό, είρωνικό και συκοφαντικό. Μερικές άπαντήσεις τίς διατυπώνω μέ τό σύντομο αυτό κείμενο.

1. Η πρότασή μου στην Ίερά Σύνοδο τήν 30ή Μαρτίου 2019 είχε δύο συγκεκριμένα σημεία.

Πρώτον. Έπειδή σέ όκτώ Έκκλησίες τούς τελευταίους αιώνες τό αυτοκέφαλο και ή Πατριαρχική τιμή δόθηκε από τό Οίкуμενικό Πατριαρχείο και θά συζητηθῆ τό θέμα στην Μέλλουσα Πανορθόδοξη ή Οίкуμενική Σύνοδο, όταν τεθῆ και πάλι τό κείμενο περί αυτοκεφαλίας και περί Διπτύχων, τότε θά αποφασίσουμε σχετικῶς. Άλλωστε, μέχρι τώρα ή χορήγηση τής αυτοκεφαλίας σέ μία Έκκλησία από τό Οίкуμενικό Πατριαρχείο δέν έτίθετο πρὸς συζήτηση και ψηφοφορία στην Ίεραρχία τής Έκκλησίας τής Ελλάδος.

Δεύτερον. Στο θέμα του πῶς άποκαταστάθηκαν οί σχισματικοί, καθηρημένοι Κληρικοί και αυτοχειροτόνητοι, δέν εξέφρασα κάποια άποψη, αλλά πρότεινα νά έρωτηθῆ τό Πατριαρχείο μέ ποιό τρόπο τούς άποκατέστησε για νά τό κρίνουμε κανονικά, μέ βάση τήν παράδοση τής Έκκλησίας, όπως έκφράσθηκε στις Οίкуμενικές Συνόδους. Εύτυχῶς, ή Έκκλησία του Χριστου δέν είναι Είσαγγελία, αλλά Θεραπευτήριο, και ό Θεός μας δέν είναι άπόλυτος φεουδάρχης, αλλά έλεήμων και φιλόανθρωπος.

Έγγραφα λοιπόν:

«Ός πρὸς τό θέμα του πῶς έγινε άποδεκτή από τό Οίкуμενικό Πατριαρχείο ή «Άρχιερωσύνη» τών Έπισκόπων που «χειροτονήθηκαν» από τούς καθηρημένους Άρχιερείς και τούς σχισματικούς ή «αυτοχειροτονήτους», ή Έκκλησία μας πριν λάβη κάποια άπόφαση, θά πρέπει νά έρωτήση τό Οίкуμενικό Πατριαρχείο για τόν τρόπο μέ τόν όποϊον άποκατέστησε τούς «Άρχιερείς» αυτούς».

Και οί δύο προτάσεις έγιναν μέ ιδιαίτερο σκεπτικό, αλλά και μέ άπώτερο σκοπό νά μη δημιουργηθῆ σχίσμα στην Έκκλησία μας.

Μπορεῖ νά υπήρχαν και νά υπάρχουν καλύτερες προτάσεις, αλλά είχα τό θάρρος νά διατυπώσω τίς δικές μου προτάσεις και νά μη σιωπήσω για νά τά έχω καλά μέ όλους και μάλιστα και μέ τό Οίкуμενικό Πατριαρχείο και μέ τήν Έκκλησία τής Μόσχας.

Σέ τέτοια σοβαρά ζητήματα οί Ίεράρχες πρέπει νά έχουμε σαφεῖς άπόψεις και προτάσεις, έστω και αν σέ μερικά σημεία δέν είναι ολοκληρωμένες, οί όποϊες, βέβαια, θά τελειοποιούνται μέ τόν ήρεμο διάλογο «μετά γνώσεως, διακρίσεως και συνέσεως», σύμφωνα πάντα μέ τό κανονικό δίκαιο τής Έκκλησίας.

Δυστυχῶς, οί περισσότεροι που μέ έκριναν σκληρά παρερμήνευσαν τήν πρώτη πρότασή μου και άποσιώπησαν τήν δεύτερη συγκεκριμένη πρόταση. Μάλιστα κάποιος μέ προπέτεια έγραψε: Για τό θέμα τών καθηρημένων και αυτοχειροτόνητων «ό Σεβ. Ναυπάκτου όμως –περιέργως– ούτε λέξι!».

Όμως έκανα συγκεκριμένη πρόταση, έγγραφα ιδιαίτερο άρθρο μέ τίτλο

«Άποστολική Παράδοση και Άποστολική Διαδοχή στο μυστήριο της Έκκλησίας», όπου έθεσα σαφείς εκκλησιολογικές θέσεις, και αυτοί ισχυρίζονται ότι δεν έγραψα «ούτε λέξη»!

Μιά τέτοια έμπάθεια είναι άχαρακτήριστη και μάλιστα όταν προέρχεται από Χριστιανούς, που γράφουν και θέλουν να έπηρεάζουν τους αναγνώστες, οι όποιοι κατά βάση αγαπούν την Έκκλησία και την Παράδοσή της, και αποπροσανατολίζουν άγιορείτες μοναχούς που διαβάζουν τά κείμενά τους με αγαθή διάθεση.

2. Στο θέμα της Ουκρανίας, τό όποιο παρακολουθώ από χρόνια, τουλάχιστον από τά έτη 2008, διέβλεψα την βάση του προβλήματος, που δεν είναι αυτό που φαίνεται. Τό πρόβλημα αυτό σχετίζεται σαφέστατα με την προετοιμασία για την «Άγία και Μεγάλη Σύνοδο».

Έπειδή παρακολούθησα πολύ προσεκτικά και όχι έπιφανειακά την προετοιμασία και τίς εργασίες της, για τίς όποίες έγραψα όγκώδη τόμο, γι' αυτό γνωρίζω πολύ καλά ότι τό θέμα αυτό που προέκυψε με την Ουκρανία συσχετίζεται με αυτήν την Σύνοδο.

Συγκεκριμένα, ή άρνηση της Έκκλησίας της Μόσχας, με την σύμπραξη και άλλων Έκκλησιών, να συζητηθή τό θέμα της Αυτόκεφαλίας και των Διπτύχων, και τό σημαντικότερο ή προσπάθεια της Έκκλησίας της Μόσχας να μην αναγνωρίζη τίς κανονικές άρμοδιότητες του Οικουμενικού Πατριαρχείου, με βάση τίς θεωρίες της περί «Τρίτης Ρώμης» έκανε τον Οικουμενικό Πατριάρχη να χορηγήσει τό Αυτόκέφαλο στην Ουκρανία, ένω προηγουμένως ήταν διστακτικός.

Γνωρίζω την άλληλογραφία που διεξήχθη μεταξύ της Έκκλησίας της Μόσχας και του Οικουμενικού Πατριαρχείου για την Σύνοδο της Κρήτης, έπειδή ήμουν Συνοδικός Σύνοεδρος την περίοδο εκείνη (2015-2016). Είναι χαρακτηριστικό να διερευνηθή και να έξετασθή ή συζήτηση που έγινε γραπτώς και προφορικώς για μετάθεση της έδρας, που θά συνερχόταν ή Άγία και Μεγάλη Σύνοδος, από την Κωνσταντινούπολη σε άλλες πόλεις της Ελλάδος και της Εύρώπης και στην συνέχεια κατέληξε στην Άκαδημία της Κρήτης.

Αυτό συνεχίστηκε και μετά την Σύνοδο της Κρήτης, άφοϋ τό Πατριαρχείο της Ρωσίας διοργάνωσε στην Μόσχα τον Δεκέμβριο του 2017 μία οίονει «Άντισύνοδο» της Συνόδου του Κολυμπαρίου της Κρήτης. Όποιος δεΐ προσεκτικά τίς φωτογραφίες αυτής της συνάντησης, τον τρόπο της διοργανώσεώς της, την ύψηλότερη καθέδρα στην όποία τοποθετήθηκε ό Πατριάρχης Μόσχας και μάλιστα έν μέσω των άλλων πρό αυτού Πατριαρχών, τότε θά άντιληφθή τό πρόβλημα που ύπάρχει. Και όλη αυτή ή τακτική συνδέεται με την θεωρία περί «Τρίτης Ρώμης» που καλλιεργήθηκε από τον 15ο αιώνα και έξηξ από την Έκκλησία της Ρωσίας.

Όποιος δεν θέλει να δη αυτήν την κατάσταση έθελοτυφλεί.

3. Από τίς έπισκέψεις μου στην Ρωσία, όπου όμίλησα σε δύο Θεολογικές Σχολές και συζήτησα για πολλή ώρα ένδιαφέροντα εκκλησιαστικά και θεολογικά ζητήματα με καθηγητές και φοιτητές, όπως και από άλλες συναντήσεις που είχα με Έπισκόπους, Κληρικούς, Μοναχούς και Χριστιανούς, αλλά και με άλληλογραφία που έχω με πολλούς Ρώσους αναγνώστες των πολλών μεταφρασμένων βιβλίων μου και άρθρων μου στά ρωσικά, διέκρινα την άγάπη του Όρθόδοξου Ρωσικού λαού προς την Έκκλησία και την Όρθόδοξη Παράδοση, αλλά και σε αυτά που γράφω.

Έτσι, αγαπώ την Όρθόδοξη Ρωσία, με συγκινεί τό μαρτυρικό φρόνημά της κατά τους διωγμούς των 70 έτών, τιμώ τους άγίους της και τους μάρτυρές της, σέβομαι τον άγιο Λουκά Αρχιεπίσκοπο Συμφερουπόλεως της Κριμαίας, αγαπώ υπερβαλλόντως τον Γέροντα Σωφρόνιο Σαχάρωφ που με βοήθησε πολύ και γενικά αγαπώ τον εύλαβέστατο Ρωσικό λαό.

Όμως, δεν μπορώ να παρακάμψω την θεωρία περί της «Τρίτης Ρώμης», ή όποία ήταν τό ιδεολόγημα της Τσαρικής Θεοκρατίας, της Πανσλαβιστικής ιδεολογίας, της Σοβιετικής άθεΐας και της σύγχρονης ρωσικής πολιτικής.

Επίσης, δέν μπορῶ νά ἀμνηστεύσω ὅτι τό μεγαλύτερο θέμα πού διακυβεύεται σήμερα μέ ἀφορμή τό Οὐκρανικό καί τήν θεωρία περί «Τρίτης Ρώμης» εἶναι ἡ ἀνατροπή τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πολιτεύματος, πού εἶναι «συνοδικόν ἱεραρχικῶς» καί «ἱεραρχικόν συνοδικῶς», καί παρερμηνεύεται ἡ ἔννοια τοῦ Αὐτοκεφάλου. Μέ τήν ἀνατροπή αὐτοῦ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πολιτεύματος ὁδηγεῖται κανεῖς ἤ στόν Παπισμό ἤ στόν Προτεσταντισμό. Ἀκριβῶς γι' αὐτόν τόν λόγο ἐπέμεινα καί ἐπιμένω στό σημεῖο αὐτό. Δέν εἶναι παρонуχίδα ἀλλά ἡ οὐσία τοῦ προβλήματος.

Συγχρόνως, λυπᾶμαι ὅταν μερικοί Προκαθήμενοι καί ἄλλοι Ἀρχιερεῖς, ἀντί νά σκεφθοῦν ἐκκλησιολογικά, ἐν τούτοις περισσότερο ἐκφράζονται πολιτικά ἢ συμφεροντολογικά. Ἔχουν γραφή μερικές περιέργες ἀπόψεις καί ἀναλύσεις, οἱ ὁποῖες προκαλοῦν μιά ἐκκλησιολογική δυσφορία.

Δέν εἶναι δυνατόν, γιά παράδειγμα, νά ὑποστηρίξη Προκαθήμενος ὅτι δέν μπορεῖ νά ἀναγνωρίση τήν αὐτοκεφαλία στήν Οὐκρανία, τήν ὁποία χορήγησε τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, διότι οἱ δεσμοί μεταξύ τῆς Ἐκκλησίας του καί τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας εἶναι μεγάλοι καί διότι τά Μοναστήρια τους καί οἱ Ἐκκλησίες τους «εἶναι μέ ρούβλια πού ἔδιναν οἱ Τσάροι τῆς Ρωσίας ἐκείνη τήν ἐποχή», προφανῶς δίνουν καί σήμερα. Ὡστε τά χρήματα καί τά οἰκονομικά συμφέροντα εἶναι ὑπεράνω τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πολιτεύματος;

4.Μέ ἐνόηλησε τό γεγονός ὅτι ὅσοι ἔκριναν μέχρι τώρα τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο γιά ἄλλα θέματα, βρῆκαν τήν εὐκαιρία νά τό κρίνουν καί γιά τό θέμα τῆς Οὐκρανίας, ἐνῶ ταυτόχρονα ἀμνηστεύουν ἐπιμελῶς τίς οἰκουμενιστικές ἀπόψεις ἄλλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας. Αὐτό δείχνει ἔλλειψη ἀντικειμενικότητας καί ἐκκλησιαστικῆς παιδείας, δείχνει μάλιστα προσωπική ἐμπάθεια.

Παρατηρῶ ὅτι ὅσοι μέχρι τώρα ἔκριναν τίς ἀποφάσεις τῆς Συνόδου τῆς Κρήτης τό 2016, τώρα αὐτομάτως σταμάτησαν τήν κριτική αὐτή καί κρίνουν τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο γιά τήν χορήγηση Αὐτοκεφαλίας στήν Οὐκρανία. Αὐτό δείχνει ὅτι τό πρόβλημά τους εἶναι τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο καί κυρίως ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος.

5.Μοῦ κάνει ιδιαίτερη ἐντύπωση ὅτι, ἐνῶ πολλοί Προκαθήμενοι, πού παρευρέθηκαν στήν Σύνοδο τῆς Κρήτης, καί οἱ περισσότεροι Ἱεράρχες ἀποδέχονται ὅτι οἱ Ρωμαιοκαθολικοί ἔχουν ἀποστολική διαδοχή καί τελοῦν Μυστήρια, ἀκόμη αὐτό τό ὑποστηρίζουν τουλάχιστον καί γιά τούς Ἀγγλικανούς, ἐν τούτοις γιά τούς ὀρθοδόξους σχισματικούς καί καθηρημένους στήν Οὐκρανία κρίνουν τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, γιατί τούς ἀποκατέστησε καί ἔχουν ἐπιφυλάξεις γι' αὐτό. Ἔτσι ἔχουν δύο μέτρα καί δύο σταθμά.

Νομίζω, ὅμως, ὅτι πρέπει νά ξεκαθαρίσουν τήν ἐκκλησιολογική αὐτή τοποθέτηση. Τήν ἀντίθεσή τους γιά τούς σχισματικούς καί καθηρημένους τῆς Οὐκρανίας θά πρέπει νά τήν ἐκφράσουν καί γιά τούς Ρωμαιοκαθολικούς, τούς Ἀγγλικανούς καί τούς Προτεστάντες.

6.Λυπᾶμαι, ὅταν βλέπω σέ κείμενα διαφόρων ἀμυντόρων τῆς Ὀρθοδόξου Παραδόσεως ἀντορθόδοξες ἀπόψεις, ὅτι δῆθεν ἡ μή ὀρθή ἀποκατάσταση καθηρημένων καί αὐτοχειροτονήτων «κληρικῶν» μολύνει τήν Ἐκκλησία καί τήν Ἱερωσύνη, καί γι' αὐτό ἀπειλοῦν ὅτι σέ τέτοια κατάσταση θά διακόψουν τήν κοινωνία μέ ἄλλους ἢ θά ἀποστασιοποιηθοῦν ἀπό ὅσους τούς ἀναγνωρίσουν γιά νά μή μολυνθοῦν καί οἱ ἴδιοι!

Αὐτό εἶναι θεολογικά ἐσφαλμένο, εἶναι ἓνας «νεοεουσεβισμός», γιατί ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἀγιασθῆ ἀπό τόν Χριστό, Αὐτός εἶναι ἡ Κεφαλή της καί οἱ ἀστοχίες «Κληρικῶν» καί λαϊκῶν δέν μολύνουν τήν Ἐκκλησία –ἀπαγε τῆς βλασφημίας– ἀλλά αὐτοί οἱ «Κληρικοί» αὐτοκαταδικάζονται. Σωτήρας τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὁ Χριστός καί κανένας ἄνθρωπος. Ἐμεῖς παραμένουμε στήν Ἐκκλησία γιά νά σωθοῦμε καί ὄχι γιά νά τήν σώσουμε!

Μιά τέτοια άποψη, πού γράφηκε, δυστυχώς, από όρθοδόξους, συνιστά μία νέα έκδοση της παλαιάς αίρέσεως των «καθαρών» και συνιστά έναν «νεοευνσεβισμό» στην πράξη. Βέβαια, έχουν ευθύνη όσοι επιλύουν τέτοια θέματα χωρίς να τα στηρίζουν στην αιώνια παράδοση της Έκκλησίας.

7. Διέκρινα ότι μερικοί κύκλοι, έπωνύμως ή άνωνύμως, μέ στοχοποίησαν για άγνωστους για μένα λόγους και έκτόξευσαν πολλή λάσπη, έπειδή τόλμησα να διατυπώσω τίς άπόψεις μου, όπως είχα υποχρέωση ως Αρχιερέυς της Έκκλησίας. Και μάλιστα αυτή ή στοχοποίηση έκφράσθηκε μέ άπαράδεκτες διατυπώσεις και άνεπίτρεπτους συλλογισμούς και περίεργα ύπνοοούμενα, ότι δήθεν είμαι ένεργούμενο όργανο ξένων δυνάμεων, ότι ύπηρεξα θύμα του Άντιχρίστου πού μέ πλάνησε, ότι «στρατεύτηκα στον οίκουμενιστικό συγκρητισμό του Φαναρίου» κ.ά.!!

Λυπάμαι πολύ για τά άπαράδεκτα αυτά ύπνοοούμενα. Για σαράντα χρόνια γράφω θεολογικά θέματα έκφράζοντας την θεολογία των Προφητών, των Άποστόλων και των Πατέρων, στά πάνω άπό έκατό (100) βιβλία, πού μεταφράζονται σε όλες τίς γλώσσες (24 γλώσσες), δίνω την μαρτυρία της πίστεώς μου σε όλο τον κόσμο, συμμετείχα σε πάνω άπό 600 έπιστημονικά Συνέδρια σε πολλές χώρες, δίδαξα και διδάσκω σε Θεολογικές Σχολές, πάντοτε στηριζόμενος στην όρθόδοξη διδασκαλία, άσχολήθηκα μέ μείζονα έκκλησιαστικά θέματα, όπως για την Σύνοδο της Κρήτης για την όποία εξέδωσα όγκώδες βιβλίο, για τό μάθημα των Θρησκευτικών, για τίς σχέσεις Έκκλησίας και Πολιτείας, για την μισθοδοσία των Κληρικών, άρνήθηκα και την μετάθεσή μου σε άλλες Μητροπόλεις για να μείνω σταθερός στις άπόψεις μου και στους ίερούς Κανόνες κλπ.

Όλα αυτά πετάχθηκαν στον κάλαθο των άχρήστων, έπειδή δέν συμπορεύτηκα άπόλυτα ως «ύποτακτικός» σε μερικούς συγχρόνους «Πάπες» ή «παπίσκους», οί όποίοι έλέγχουν άπαράδεκτα και φοβίζονται μεσαιωνικά κάθε άλλον πού έχει μία διαφορετική άποψη από αυτούς. Οί άνθρωποι αυτοί, άν είχαν την έλάχιστη έκκλησιαστική παιδεία, την άπαραίτητη δημοσιογραφική δεοντολογία και τό στοιχειώδες έκκλησιαστικό φρόνημα, θά μέ έρωτούσαν για να μάθουν από μένα τον ίδιο την άφορμή και τά αίτια πού μέ όδήγησαν να κάνω την γνωστή πρότασή μου στην Διαρκή Ίερά Σύνοδο και να άσχοληθώ μέ τό θέμα και δέν θά έρμήνευαν την στάση μου παράδοξα, αλλά και δέν θά μου άπέστειλαν έπιστολές μέ ύβριστικό περιεχόμενο.

Ένας κεκοιμημένος Αρχιερέυς είπε σε κάποια συνέντευξή του: «Μέ τρομάζει ή έχθρα των λεγομένων θρησκευομένων. Αυτοί γνωρίζουν την τεχνική του μίσους και δέν συγχωρούν». Πόσο δίκαιο είχε!

Τελικά, θεωρώ ότι όσοι κρίνουν άκριτα τον Οίκουμενικό Πατριάρχη μέ βαρείς χαρακτηρισμούς στο θέμα αυτό, άμνηστεύοντας συγχρόνως λάθη των άλλων πού έμπλέκονται σε αυτή την ύπόθεση, έχουν κάποιες άλλες σκοπιμότητες. Γιατί δέν είναι δυνατόν ούτε λογικό και τίμιο να φταιή σε όλα ο Οίκουμενικός Πατριάρχης και να έχει δίκαιο σε όλα ο Πατριάρχης Μόσχας! Τό «μαύρο» και «άσπρο» έχει την έρμηνεία του.

Αυτά τά λίγα προς τό παρόν.

<https://www.vimaorthodoxias.gr/eipan/o-nafpaktou-ierotheos-diefkrinizei-gia-to-oukraniko-zitima/>

Εκτυπώσιμο: <https://www.imdle0.gr/diaf/2019/Ukr-Naup-dieykr.pdf>